

KUNST EN DEMENTIE

Visie

Kunst verlicht de mantelzorgers en geeft de persoon met dementie zijn identiteit terug, ook al is dat tijdelijk. Bij mensen met dementie worden er geen nieuwe beelden – oftewel herinneringen – opgenomen in het geheugen. Mensen met beginnende dementie vergeten niet zozeer dingen, maar zij kunnen geen nieuwe informatie meer opslaan.

Er is steeds meer bewijs dat **kunst en cultuur** bijdragen bij zingeving, zelfvertrouwen en welbevinden van ouderen. Voor iedereen en dus ook voor mensen met dementie. Onderzoek laat onder andere positieve effecten zien op het cognitieve en probleemoplossende vermogen.

Het uitgangspunt is dat mensen met dementie veel meer kunnen dan gedacht wordt. Door beeldend bezig te zijn kunnen de mensen verborgen krachten en onvermoede talenten blootleggen. Nog nooit getekend, geschilderd of geboetseerd te hebben is geen belemmering om dat nu voor het eerst in het leven te doen.

Mensen met dementie laten in hun werken zien dat het vooral gaat over de belevingswereld. Het gaat niet over mooi of niet mooi of dat het juist naar de waarneming is weergegeven.

Bij mensen met dementie wordt het cognitieve vermogen minder. Daar tegenover wordt de waarneming in het gevoelsleven en ook de tastzin sterker. De beleving komt meer naar de voorgrond omdat het cognitieve vermogen steeds minder afschermt en reguleert. Het maakt de mens gevoeliger, kwetsbaarder en daardoor op een nieuwe manier ontvankelijk. Dit opent deuren. Wanneer dit proces wordt erkend en gestimuleerd wordt kan **de kunstenaar** in de mens naar boven komen.

Voor de kunstenaar wordt het lastiger om de verbinding met de wereld om ons heen te blijven ervaren. Deze behoefte is terug te zien in het werk dat gemaakt wordt. Op eigen kracht een nieuwe ordening scheppen in beeldend werken is zelf weer houvast vinden en verbinding maken. De **kunstwerken** krijgen betekenis en zijn van grote waarde voor de persoon zelf en voor de naaste omgeving. Het kunstwerk kan daarom heel belangrijk zijn voor de maker en de naast betrokkene in het verwerkingsproces.

Het blijven stimuleren en trainen van de cognitieve vaardigheden is zinvol. Het beeldend werken hierin biedt veel mogelijkheden omdat de denkkraft in het hier en nu direct zichtbaar wordt in het werken. Vragen als; *welk onderwerp kies ik, *voor welke techniek kies ik *welk gereedschap heb ik nodig, *welke kleuren spreken mij aan, *wat is de beste volgorde van werken? Vooral deze keuzen en de totale ordening die het werken vraagt, wordt deze denkkraft aangesproken.

Mensen met dementie leven voortdurend in het hier en nu. Door in het hier en nu bezig te zijn ervaart de mens dat er meer mogelijkheden zijn in wat wel kan in plaats van steeds geconfronteerd te worden met wat men niet meer weet. De dagelijkse confrontatie met het verleden of de toekomst vormt een bron van verwarring. Het mooie van **kunstbeleving** is dat het een zintuiglijke ervaring is in het hier en nu. Dat scheidt gelijkheid tussen mensen met dementie en mensen die het niet hebben. Dus ook tussen mantelzorgers en cliënten.

Bij beeldend werken richt de aandacht zich steeds verder naar binnen. Hierdoor kunnen dieper opgeslagen emotionele zaken uit het verleden, al dan niet bewust, naar voren komen. Het fijne aan beeldend werken is dat dit ook niet benoemd hoeft te worden om toch te kunnen uitdrukken hoe men zich voelt. De maker voelt zich gezien! Ook als de verbale communicatie vermindert.

Het beleven en de sfeer waarin wordt voor mensen met dementie steeds belangrijker naarmate de ziekte vordert. Daarom werken we in treARTHuis kleinschalig, in een warme huiselijke sfeer waarin ook aandacht is voor sociale interactie.